

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0224U002691

Державний реєстраційний номер: 0123U101157

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-02-2024

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Провести ідентифікацію та обстеження гідроекосистем, які найбільше потерпають від дефіциту води, який сформувався внаслідок кліматичних змін та спричиненого воєнними діями; визначити перелік екологічних ризиків для кожної з модельних гідроекосистем, дескрипторів для оцінки їх екологічного стану (потенціалу) та коригуючих коефіцієнтів для обрахунків референційних значень.

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут гідробіології
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, буд. 12, м. Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444182232, 380444193981

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія Національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541230

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 3150.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розроблення технології мінімізації екологічних ризиків в умовах кліматичного та спричиненого війною дефіциту води для забезпечення продовольчої та біологічної безпеки України. Розділ 1. Розробка технології мінімізації екологічних ризиків в континентальних гідроекосистемах України, які найбільше потерпають від дефіциту води, що сформувався внаслідок кліматичних змін та спричинений воєнними діями

Назва роботи англійською:

Development of technology of environmental risks' minimization in conditions of climatic and war-induced water deficit for providing food and biological safety in Ukraine. Section 1. Development of technology of environmental risks' minimization in continental hydroecosystems of Ukraine, which suffer the most from the water deficit, which were formed as a result of climate changes and caused by military actions.

Реферат українською:

Проведено аналіз екологічних наслідків підриву греблі Каховської ГЕС, розроблені оперативні та довгострокові заходи із зменшення екологічних ризиків «цвітіння» води, виникнення заморних явищ у нижньому Дніпрі, відновлення нерестовищ осетрових риб та відновлення квазілужних екосистем на території колишнього Великого Лугу. Аналіз можливих ризиків впливу Дністровських ГЕС/ГАЕС (з урахуванням підключення додаткових агрегатів) на транскордонну ділянку Дністра в умовах маловоддя, показав, що з 14 груп ідентифікованих впливів на екологічний стан та біорізноманіття лише дві групи (ерозія берегів за рахунок коливання рівнів води та ризик прямої елімінації гідробіонтів при закачуванні та скидах води на ГАЕС) мали середньо значущий екологічний ризик.

Реферат англійською:

An analysis of the ecological consequences of the explosion of the Kakhovskaya HPP dam was carried out, operational and long-term measures were developed to reduce the ecological risks of water "blooming", the occurrence of tiring phenomena in the lower Dnieper, the restoration of sturgeon spawning grounds and the restoration of quasi-meadow ecosystems on the territory of the former Great Meadow. The analysis of the possible risks of the impact of the Dniester HPP/GAPP (taking into account the connection of additional units) on the transboundary section of the Dniester in low-water conditions, showed that out of 14 groups of identified impacts on the ecological state and biodiversity, only two groups (bank erosion due to fluctuations in water levels and the risk of direct elimination of hydrobionts when pumping and discharging water at the HPP) had a moderately significant ecological risk.

Індекс УДК: 574, 574.5, [574:628.179;504.056.355.4] (477)

Коди тематичних рубрик: 34.35, 34.35.33

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Афанасьєв Сергій Олександрович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: член-кор.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Розроблення технології мінімізації екологічних ризиків в умовах кліматичного та спричиненого війною дефіциту води для забезпечення продовольчої та біологічної безпеки України.

Розділ 1. Розробка технології мінімізації екологічних ризиків в континентальних гідроекосистемах України, які найбільше потерпають від дефіциту води, що сформувався внаслідок кліматичних змін та спричинений воєнними діями

Назва НТП англійською: Development of technology of environmental risks' minimization in conditions of climatic and war-induced water deficit for providing food and biological safety in Ukraine. Section 1. Development of technology of environmental risks' minimization in continental hydroecosystems of Ukraine, which suffer the most from the water deficit, which were formed as a result of climate changes and caused by military actions.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Технології, Методи, теорії

Галузь застосування: Басейнові управління водних ресурсів, система МНС України

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Проведено аналіз екологічних наслідків підриву греблі Каховської ГЕС, розроблені оперативні та довгострокові заходи із зменшення екологічних ризиків «цвітіння» води, виникнення заморних явищ у нижньому Дніпрі, відновлення нерестовищ осетрових риб та відновлення квазілужних екосистем на території колишнього Великого Лугу. Аналіз можливих ризиків впливу Дністровських ГЕС/ГАЕС (з урахуванням підключення додаткових агрегатів) на транскордонну ділянку Дністра в умовах маловоддя, показав, що з 14 груп ідентифікованих впливів на екологічний стан та біорізноманіття лише дві групи (ерозія берегів за рахунок коливання рівнів води та ризик прямої елімінації гідробіонтів при закачуванні та скидах води на ГАЕС) мали середньо значущий екологічний ризик.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Афанасьєв С.О. Вплив війни на гідроекосистеми України, підсумки першого року повномасштабного вторгнення Росії (огляд). Гідробіол. журн. 2023. т. 59, №2, стор. 3-19.

Shcherbak V. I., Liashenko A. V., Semeniuk N. Ye., Zorina-Sakharova Ye. Ye., Lutsenko D. A. Continuity and Discreteness of the Communities of Hydrobionts in the Lotic-Lentic Ecosystem of the Danube River Delta: Phytoplankton. Hydrobiol. Journ. 2023. V. 59, i. 3. pp. 3-27. DOI: 10.1615/HydrobJ.v59.i3.10.

Liashenko A.V., Zorina-Sakharova K. Ye. Communities of Benthos Invertebrates of the Kiliya Delta of the Danube River. Hydrobiol. Journ. 2023. V. 59, I. 6, pp. 3-19. DOI: 10.1615/HydrobJ.v59.i6.10.

Zorina-Sakharova K, Liashenko V, Liashenko A, Marushchak O. Records of macrozoobenthos organisms in the Ukrainian part of the Danube delta during 2007-2021.

Линник П.М. Потенційний вплив змін клімату на мінералізацію і співвідношення головних йонів у поверхневих прісних водах (огляд). Гідробіол. журн. 2023. т. 59, №2, стор. 89-107.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Афанасьєв Сергій Олександрович

д. б. н., 03.00.17

Перелік осіб-виконавців

Воліков Юрій Миколайович

(к. б. н.)

Гулейкова Людмила Володимирівна

(к. б. н., 03.00.17)

Гупало Олена Олександрівна

(к. б. н.)

Дворецький Тарас Вікторович

(к. б. н., 03.00.16)

Жежеря Тетяна Петрівна

(к. геогр. н.)

Зоріна-Сахарова Катерина Євгенівна

(к. б. н., 03.00.17)

Коба Микола Русланович

Коваленко Юлія Володимирівна

Коновець Ігор Миколайович

(к.б.н., 03.00.17)

Кіпніс Людмила Семенівна

(к. б. н.)

Ламах Любов Володимирівна

Ларіонова Діана Павлівна

Ляшенко Артем Володимирович

(д. б. н., 03.00.17)

Летицька Олена Миколаївна

(к. б. н., 03.00.17)

Мантурова Оксана Василівна

(к. б. н., 03.00.17)

Незбрицька Інна Миколоївна

(к. б. н., 03.00.05)

Погорелова Марина Сергіївна

(к. б. н., 03.00.17)

Причепа Микола Володимирович

(к. б. н.)

Рутьян Євген Володимирович

(к. б. н.)

Середа Тетяна Миколаївна

(к. б. н., 03.00.17)

Старосила Євгенія Василівна

(к. б. н.)

Тимошенко Наталія Володимирівна

Триліс Володимир Васильович

(к. б. н.)

Усов Олександр Євгенович

(к. б. н.)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Усов О.Є.

Телефон

+38 (068) 248-67-23

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

